

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Radviliškio ligoninės
direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 25 d.
įsakymu Nr. V-128

KORUPCIJOS PREVENCIJOS VIEŠOJOJE ĮSTAIGOJE RADVILIŠKIO LIGONINĖJE 2021-2023 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos viešajoje įstaigoje Radviliškio ligoninėje (toliau – Ligoninė) programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos kontrolės ir prevencijos sistemą įstaigoje.

2. Programa apima svarbiausias korupcijos prevencijos Ligoninėje nuostatas ir yra orientuota į korupcijos rizikos veiksnių, priežasčių mažinimą ir šalinimą, taip pat korupcijos rizikos veiksnių valdymą.

3. Korupcijos prevencijos programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537, Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020-2022 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-2521 bei kitais teisės aktais.

4. Programoje vartojamos sąvokos:

4.1. **Korupcija** - valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimant, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas valstybės tarnautojui, jam prilygintam asmeniui turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas (Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymas).

4.2. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

4.3. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika.

4.4. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas** – administracinis nusižengimas, darbo pareigų pažeidimas ar tarnybinis nusižengimas, padaromas piktnaudžiaujant įgaliojimais ir tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudos sau ar kitam asmeniui, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

4.5. **Valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo** - asmuo, kuris dirba ar kitais įstatyme numatytais pagrindais eina pareigas viešajame ar privačiame juridiniame asmenyje ar kitoje organizacijoje, arba verčiasi profesine veikla ir turi atitinkamus administracinius įgaliojimus, arba turi teisę veikti šio juridinio asmens ar kitos organizacijos vardu, ar teikia viešąsias paslaugas.

5. Kitos Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

6. Programos tikslai:

6.1. kryptingai vykdyti korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje įgyvendinimo priemonių įvykdymą;

6.2. užtikrinti kuo skaidresnę ir atviresnę Ligoninės ir jos darbuotojų veiklą;

6.3. siekti veiksmingos korupcijos prevencijos visoje sveikatos sistemoje (tame tarpe ir Radviliškio ligoninėje), vykdant prevencijos priemones ir ugdyti bendrą antikorupcinę kultūrą;

6.4. sukurti visiems prieinamą informacijos apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas sistemą;

6.5. tobulinti sveikatos sistemos informacinę sistemą;

6.6. siekti skaidrumo Ligoninės viešųjų pirkimų srityje ir užtikrinti racionalų lėšų panaudojimą;

6.7. didinti visuomenės antikorupcinį sąmoningumą, netoleranciją korupcijai ir skatinti veikti skaidriai ir sąžiningai, netoleruojant korupcijos ar kito nesąžiningo elgesio.

7. Programos uždaviniai:

7.1. tobulinti antikorupcinę aplinką;

7.2. didinti Ligoninės viešumą ir atskaitingumą visuomenei, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos sistemai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškos sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms užtikrinti;

7.3. gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų kokybę, didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą;

7.4. didinti viešųjų pirkimų vykdymo sveikatos sistemoje skaidrumą;

7.5. teikti informaciją pacientams, šviesti ir informuoti visuomenę korupcijos prevencijos klausimais;

7.6. Informuoti apie galimas korupcines veikas ir nustatytus korupcijos sveikatos sistemoje atvejus;

7.7. bendradarbiauti korupcijos prevencijos ir kontrolės klausimais su Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriumi.

III. GALIMYBIŲ KORUPCIJOS PRIELAIDŲ LIGONINĖJE ANALIZĖ

8. Bendrosios korupcijos prielaidos:

8.1. socialinės (visuomenės pakantumas korupcijai ir jos toleravimas, pilietiškumo stoka);

8.2. teisinės (teisės aktų dažnas keitimas, teisės aktų kokybės, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas);

8.3. institucinės (darbuotojų, žinančių apie korupcijos atvejus, nenoras ar baimė dalyvauti antikorupcinėje veikloje);

8.4. ekonominės (maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai neužtikrina oraus pragyvenimo lygio ir skatina ieškoti papildomų pajamų);

9. Specifinės korupcijos prielaidos:

9.1. sveikatos specialistų trūkumas bei jo pasiskirstymo netolygumas;

9.2. nepakankama informacija apie teikiamas nemokamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas, apie pacientų teises ir galimybes;

9.3. nepakankama informacija apie Ligoninėje vykdomus viešuosius pirkimus ir centralizuotus pirkimus ir kt.).

IV. LIGONINĖS VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALIMA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ IR GALIMOS PASEKMĖS

10. Ligoninės veiklos sritys, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė:
 - 10.1. viešieji pirkimai ir užsakymai;
 - 10.2. tyrimų, procedūrų ir kompensuojamųjų vaistinių preparatų skyrimas;
 - 10.3. veikla susijusi su dokumentų, medicininių išrašų klastojimu, įvairių pažymų išdavimu klastojimas;
 - 10.4. projektų įgyvendinimas;
 - 10.5. konkursai eiti pareigas;
 - 10.6. pacientų laukimo eilės pas gydytojus.

11. Galimos korupcijos pasekmės Ligoninėje:
 - 11.1. sumažėti pacientų pasitikėjimas Ligonine ir sveikatos priežiūros sistema;
 - 11.2. pablogėti Ligoninėje teikiamų paslaugų kokybė;
 - 11.3. sunkiau kurti naujus ryšius su įvairiomis įmonėmis prekiaujančiomis vaistiniais preparatai, medicinos priemonėmis, prietaisais ir pan.

V. VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS LIGONINĖJE ĮGYVENDINIMĄ

12. Norint į Ligoninės korupcijos prevencijos programą įtraukti ir visuomenę, reikia:
 - 12.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę medikų ir visuomenės bendradarbiavimą, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą korupcijai;
 - 12.2. ugdyti antikorupcinę kultūrą (visuomenės ir įstaigos darbuotojų antikorupcinis švietimas, ugdymas bei nepakantumo korupcijai skatinimas);
 - 12.3. skatinti Ligoninės darbuotojus bei kitus visuomenės piliečius pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti) teikiant sveikatos priežiūros ar kitas paslaugas;
 - 12.4. sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją iš pacientų.

VI. KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

13. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:
 - 13.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
 - 13.2. reguliariai tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl ligoninės darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos ir atlikti tyrimus pagal savo kompetenciją;
 - 13.3. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nustatyta tvarka informuoti ligoninės direktorių ir apie tai pranešti Specialiųjų tyrimų tarnybai;
 - 13.4. nuolat bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybės institucija – Specialiųjų tyrimų tarnyba.

VII. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR ATSAKOMYBĖ

14. Korupcijos prevencijos programos sveikatos sistemoje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

15. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas Ligoninės Direktoriaus įsakymu, atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo ligoninėje sritis ir šios programos įgyvendinimą.

16. Ataskaita apie Priemonių plano vykdymą skelbiama kasmet Ligoninės internetinėje svetainėje ir teikia Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos korupcijos prevencijos skyriui.

17. Programos įgyvendinimo metu programos įgyvendinimą kontroliuoja, metodinę pagalbą korupcijos prevencijos klausimais Ligoninėje teikia asmuo atsakingas už korupcijos prevencijos kontrolę.

18. Už konkrečių programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako programos priemonių įgyvendinimo priemonių plane nurodyti darbuotojai.

VIII. SIEKIAMAI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

19. Programa Ligoninėje siekiama šių rezultatų:

19.1. sumažinti korupcinio pasireiškimo tikimybę;

19.2. padidinti nepakantumą korupcijai;

19.3. pagerinti korupcijos prevencijos Ligoninėje organizavimą;

19.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą teikiamomis paslaugomis Ligoninėje.

20. Programos įgyvendinimo vertinimas:

20.1. Programoje numatytų tikslų pasiekimas vertinamas pagal Priemonių plane nustatytus tikslo rezultato kriterijus;

20.2. Programos įgyvendinimą vertina asmuo atsakingas už korupcijos prevencijos kontrolę pagal Priemonių plano vykdytojų pateiktą informaciją apie programos įgyvendinimo eigą ir veiksmingumą.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Laukiamas Programos įgyvendinimo rezultatas – užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms Ligoninėje, skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas vykdant viešuosius pirkimus, teikiant administracines ir asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas gali būti peržiūrimi, papildomi, esant reikalui keičiami visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.
